

Memòria
2023
Museu del Ter
#MANLLEU

En Paco i en Lluís en una escena de *El meu barri*, un dels espectacles dels quals hem editat la dramaturgia l'any 2023. Volem agrair als membres i col·laboradors de la Companyia Corcia Teatre, representats per Jordi Arqués i Joan Roura, tots aquests anys compartint teatre al Museu del Ter.

IMPULSAR LA PARTICIPACIÓ DES DE LA COPROGRAMACIÓ

Per programar les activitats els "sensors" del Museu del Ter estan atents i oberts als interessos i a les preocupacions de la ciutadania, als seus potencials i també, per què no, als seus problemes. Evidentment, no podem atendre aquests interessos de forma individual. Per tant, intentem treballar i impulsar la comunicació i la participació amb els referents de la comunitat que són entitats, col·lectius i organitzacions de l'àmbit cultural, social, ambiental, esportiu, educatiu, etc. i hi construïm ponts estables.

El Museu és proactiu en la promoció d'aquestes relacions i per aquest motiu bona part de la nostra activitat de recerca, exposicions, projectes educatius i de divulgació parteix de projectes compartits que sovint donen resposta a necessitats i propostes d'aquests col·lectius, i que es despleguen amb la seva participació. En el programa d'activitats de cada any i en les memòries que anem publicant hi descobrireu fàcilment projectes de coprogramació i cocreació.

L'any 2023 no ha estat una excepció. Per exemple, trobareu en aquesta memòria la breu crònica de dues exposicions: "Que comenci la festa! 100 anys fent ballar els gegants a Manlleu" i "50 anys d'hoquei patins a Manlleu. De l'escola a l'elit", concebudes amb i per a col·lectius de la nostra comunitat que han viscut un moment significatiu de la seva història i que han trobat en el Museu un espai d'expressió on aprofundir, viure i compartir la seva història amb la voluntat de projectar-se al futur.

La relació amb els col·lectius i entitats s'expressa en altres línies de col·laboració. El Museu adequa i posa la seva infraestructura al servei d'entitats i col·lectius. L'any 2023, per exemple, s'han acollit 114 sessions d'activitats amb la participació de 3.436 usuaris. Una manera, també, de teixir les relacions del futur.

SUMARI

MEMÒRIA 2023 EN XIFRES

6

ACTIVITATS I IMPACTES 2023

NOUS CONTINGUTS EN LÍNIA

8

Exposició "Que comenci la festa! Cent anys fent ballar els gegants a Manlleu"	12
Exposició "50 anys d'hoquei patins a Manlleu. De l'escola a l'elit"	13
Exposició "Reconstruint el pisos de Can Garcia"	14
Nominació als premis de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya per "Reconstruint els pisos de Can Garcia"	14
Instal·lació fotovoltaica d'autoconsum	15
Una nova activitat familiar: l'Scape Tour del Serpent de Manlleu	15
Acció educativa: Tallers, visites i sortides	16
Galàxia manlleu, activitat educativa itinerant de realitat augmentada	17
Premi Baldiri Reixac per "L'escola Puig-Agut de Manlleu recita la fàbrica, de Miquel Martí i Pol"	18
Espai de trobada per a la comunitat educativa	19
Taller "una majoria invisible"	19
Projecte faig d'aprenentatge servei amb La Salle Manlleu	20
Curs 'Els centres d'educació mediambiental i la cultura. Cap a una estratègia unitària'	21
Setmana ambiental de Manlleu	21
Incorporació al projecte #Signemmuseus	22
Programa "Descobreix els Sistemes Naturals d'Osona"	23

Que no parin les Màquines. Els manyans de les fàbriques del Ter	24
Curtmetratge documental "Què diuen els ocells. Jacint Verdaguer i els ocells del Ter a Manlleu"	25
Dos nous capítols de mans destres, "Teresa Mayol, teixidora" i "Miquel i Oriol Amblàs, ferrers"	26
El canal de Youtube del Museu del Ter	27
Visites teatralitzades "l'Esperit del Ter"	28
Diumenges a la vora del Ter	28
El museu acull!	29
Atenció a la ciutadania	29
Museu del Ter - Museu de Suport Territorial (MST)	30
Formacions per a equipament patrimonials	30
Adequació museogràfica del consultori mèdic de Borgonyà	31
Senyalització patrimonial de la colònia Vila-Seca	31
Museu en xarxa	32
13a mostra de cinema Etnogràfic	32
Desvetllem la memòria de la colònia de Borgonyà (III)	33
Cultura Viva 2023. X jornada de presentació de recerca Etnològica	34
Exposició "Xinxes, puces i fabricantes. Les treballadores del tèxtil al Ter"	34
El Mestre Ot Ferrer a l'exposició "L'escola, llum de llibertat!"	35

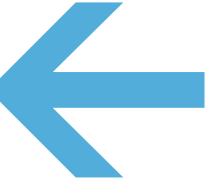
Exposicions fora de can Sanglas	35
Exposicions temporals acollides	35
Publicacions en línia teatre al Museu del Ter. Més enllà de les visites teatralitzades	36
Publicació en línia de les degollades de Folgueroles (1858). Un crim de violència masclista de ressò internacional	38
Publicació en línia de les fàbriques de Gallifa. Una història a la intempèrie	39
Restauració de la font de la Mare de Déu	40
Cens d'ocells aquàtics hivernants	41
Treballs de recerca en curs	42
Els fons fotogràfics del Museu del Ter en línia	43
Fons fotogràfics històrics	43
Les col·leccions	44
Documentació del fons de baster i guarnicioner de la família Castellnou Alberch	45
Restauració de diversos exemplars de ciències naturals	45
"Manlleu i el Museu del Ter"	46

Fotografies: Belén Atienza (portada), David Fajula, Lluís Grané, Xevi Vilaregut i Museu del Ter.

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

MEMÒRIA 2023 EN XIFRES

Evolució
2004-2023

 27.275
Públic presencial total

ACTIVITAT

74

Activitats pròpies

674

Sessions pròpies

10
Exposicions temporals de producció pròpia

13
Exposicions temporals

14
Publicacions

67

Activitats acollides

114

Sessions acollides

PATRIMONI

 7.950
Objectes registrats

 41.940
Fotografies documentades

 58.527
Fotografies digitalitzades

ABAST DIGITAL

www.museudelter.cat

30.598

Usuaris únics

43.263

Sessions

coneixelriu.museudelter.cat

1.816.030

Usuaris únics

2.638.049

Sessions

COMUNITAT
DIGITAL XXSS

+975
Nous seguidors

26.923
Seguidors totals

1.846
+226

146.127
Reproduccions de video

31
Videos pujats

9.600
Hores de visualització

625
Interaccions

15.025
+95

214
Posts

3.053.340
Impressions

12.700
Visites a la pàgina

19.600
Interaccions

4.764
+62

219
Piulades

3.312
Interaccions

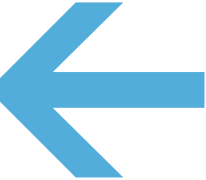

5.288
+590

471
Posts i històries

138.264
Abast de les històries

NOUS CONTINGUTS EN LÍNIA

Què diuen els ocells. Jacint Verdaguer i els ocells del Ter a Manlleu. (CAT-ES-EN)

Que no parin les màquines. Els manyans de les fàbriques del Ter. (CAT-ES-EN-FR)

50 anys d'hoquei patins a Manlleu (CAT-ES-EN)

"Mans destres. Miquel i Oriol Amblàs, ferrers" (CAT-ES-ENG-FR)

"Mans destres. Teresa Mayol, teixidora" (CAT-ES-ENG-FR)

Que comenci la festa! 100 anys fent ballar els gegants a Manlleu

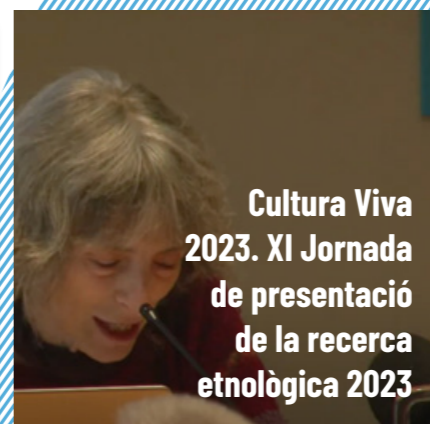

Vídeos històrics sobre els gegants de Manlleu

EXPOSICIÓ TEMPORAL MARÇ 2023 - 31/03/2023
BALL D
Música original composta per Antoni Font.
Enregistrament: Cobla Sant

Una costella de sireni de Folgueroles

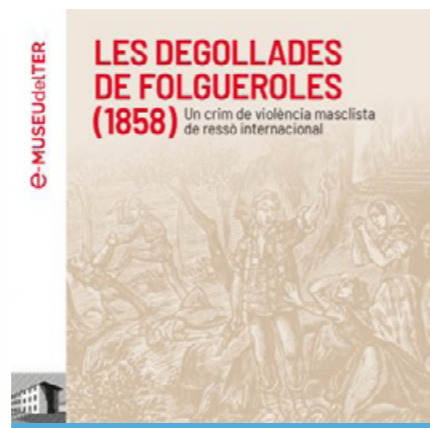
Cultura Viva 2023. XI Jornada de presentació de la recerca etnològica 2023

Presentacions en directe 2023

TEATRE AL MUSEU DEL TER
MÉS ENLLÀ DE LES VISITES TEATRALITZADES

LES DEGOLLADES DE FOLGUEROLES (1858)
Un crim de violència masclista de ressò internacional

EXPOSICIÓ TEMPORAL MARÇ 2023 - 31/03/2023
QUE COMENCI LA FESTA!
CENT ANYS FENT BALLAR ELS GEGANTS a Manlleu

LES FÀBRICQUES DE GALLIFA
Una història a la intempèrie

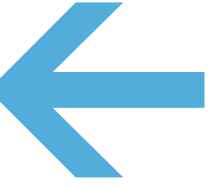

COMENÇA ENGEQUEU LA FÀBRICA
Can Sang
Videojoc en línia "Engegueu la fàbrica"

Fons fotogràfics en línia

ACTIVITATS I IMPACTES 2023

CONSULTA
LA PUBLICACIÓ

EXPOSICIÓ "QUE COMENCI LA FESTA! CENT ANYS FENT BALLAR ELS GEGANTS A MANLLEU

Manlleu va celebrar el centenari dels seus gegants més antics, en Jordi i la Montserrat, i el Museu del Ter, de la mà de la Colla Gegantera i Grallera de ciutat, s'hi va afegir amb una exposició sobre aquests 100 anys d'història gegantera en el context festiu català. L'exposició **va partir d'un projecte de recerca de l'antropòleg manlleuenc Pol Rifà, que ha permès recollir diversos materials documentals, fotogràfics i audiovisuals** mostrats a l'exposició i en el seu catàleg en línia.

Acte de cloenda del
**CENTENARI
DELS
GEGANTS
DE MANLLEU**
2-12-2023
MUSEU DEL TER

11.00h
Plantada de gegants davant del Museu del Ter

11.15h
Presentació del catàleg de l'exposició "Que comenci la festa! Cent anys fent ballar els gegants a Manlleu"

12.00h
Cercavila fins el local de la Colla Gegantera i Grallera. Al local hi haurà portes obertes a tothom!

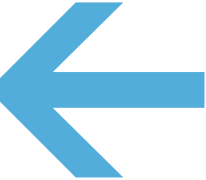
1.611
visitants

**EXPOSICIÓ
"50 ANYS
D'HOQUEI
PATINS A
MANLLEU.
DE L'ESCOLA
A L'ELIT**

L'hoquei patins és un dels esports més populars a la comarca d'Osona i a Manlleu, i els darrers anys el CP Manlleu s'ha incorporat a l'elit de l'hoquei estatal. La història d'aquest esport a Manlleu s'inicia l'any 1973 amb els primers equips vinculats a La Salle Manlleu i es consolida amb els ascensos a l'OK lliga de l'equip masculí, però sobretot amb els èxits de

l'equip femení. El C.P. Manlleu té, a més, un dels planters més importants de l'hoquei català. **L'exposició, comissariada per Laia Miralpeix, es complementava amb un documental que es va estrenar el 23 de novembre**, mentre que l'exposició es va inaugurar el 22 de desembre.

3.617
visualitzacions del
documental el 2023

VIURE ALS PISOS DE CAN GARCIA

QUÈ HAN SIGNIFICAT PER A TU ELS PISOS DE CAN GARCIA?

EXPOSICIÓ "RECONSTRUÏM EL PISOS DE CAN GARCIA"

De la mà de l'Associació de Veïns del Barri de l'Erm i de la Comissió de Veïns dels pisos de Can Garcia, aquesta exposició ha reconstruït simbòlicament la memòria d'aquests blocs construïts els anys seixanta del segle XX i definitivament enderrocats físicament l'any 2021. Inaugurada l'any 2022 es va poder visitar fins al 19 de febrer de 2023. **La gran maqueta dels pisos, peça central de l'exposició, es va traslladar al vestíbul del Centre Cívic Frederica Montseny, on ha estat exposada durant tot l'any 2023.**

Nominació als premis de l'Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya per "Reconstruïm els pisos de Can Garcia"

A la gala de lliurament el premi va ser finalment per al Festival Rihihiu. Al Museu, però, vam viure amb molta satisfacció la nominació de l'exposició "Reconstruïm els pisos de Can Garcia" en la primera edició dels premis de l'APGCC.

Museu del Ter
Exposició temporal 'Reconstruïm els pisos de can Garcia'

Instal·lació fotovoltaica d'autoconsum

Està formada per 72 panells solars que produiran 48.022 kWh/any d'electricitat que **equivaleix al 33,4% del consum elèctric de l'edifici i suposa un estalvi de 22,5 tones de CO2/any.** A més, la instal·lació compta amb un sistema de monitoratge que permet conèixer en cada moment la producció d'energia solar, el grau d'autoconsum i l'estalvi d'emissions de gasos d'efecte hivernacle reals.

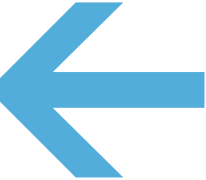

Una nova activitat familiar: l'Scape Tour del Serpent de Manlleu

El *Mysterium Serpentis* és una aventura, totalment gratuïta, a la qual es pot jugar en tot moment. Consisteix en un itinerari amb set parades en punts claus de la ciutat, des de l'embarcador del Ter, vora el Museu, fins a la Font de la Mare de Déu. Gairebé 2km de recorregut en els quals **els participants exploren el patrimoni natural i cultural de Manlleu mentre reviu la llegenda del Serpent.**

132

usuaris

9.232
en visites, tallers
i sortides

2.552
en partenariats
educatius

11.784
alumnes

GALÀXIA MANLLEU, ACTIVITAT EDUCATIVA ITINERANT DE REALITAT AUGMENTADA

ACCIÓ EDUCATIVA: TALLERS, VISITES I SORTIDES

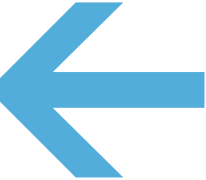
Al Museu del Ter treballem amb dues dimensions de l'acció educativa. Per una banda les visites, tallers i sortides de l'oferta educativa de temàtica ambiental i sobre la història de la industrialització. Per altra banda, els projectes i activitats que desenvolupem en partenariat amb els centres de la nostra comunitat educativa. En total els educadors i educadores del Museu han atès l'any 2023

VÍDEO
EXPLICATIU

Es tracta d'un videojoc interactiu i itinerant que, mitjançant la geolocalització i la realitat augmentada, acompanya els infants i adolescents a descobrir racons i històries de Manlleu de la mà d'uns peculiars extraterrestres que necessiten l'ajuda de l'alumnat. Els nois i noies disposen de tauletes que els orienten cap a **8 punts principals i 16 punts secundaris**. 509 alumnes dels 8 centres educatius de la ciutat han fet l'activitat en 19 matinals.

509
alumnes

PREMI BALDIRI REIXAC PER "L'ESCOLA PUIG-AGUT DE MANLLEU RECITA LA FÀBRICA, DE MIQUEL MARTÍ I POL"

Els alumnes de 6è van treballar durant el curs 2021-2022 el poemari *La fàbrica*, de Miquel Martí i Pol. Aquest treball va culminar amb un recital públic d' a les sales del Museu de Ter i un documental sobre l'activitat. L'any 2023 aquest projecte ha rebut un dels premis Baldiri Reixac que atorga la Fundació Carulla.

Espai de trobada per a la comunitat educativa

A banda de les activitats mediades pel nostre personal, **els espais del Museu s'han convertit en un espai de trobada de la comunitat educativa.** Acollim jornades, espais de debat de comunitats professionals, presentacions de l'alumnat, etc.

736

alumnes

Taller "una majoria invisible"

Una activitat orientada especialment a alumnes d'educació secundària consistent en un joc de rol en què s'han de posar a la pell d'obreres, obrers, empresaris i altres protagonistes de la societat industrial per reflexionar sobre el paper i la situació de les dones. **L'any 2023 aquesta activitat ha estat actualitzada amb la millora dels materials.**

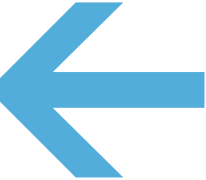
1.066

persones

26

sessions

Més informació

Curs 'Els centres d'educació mediambiental i la cultura. Cap a una estratègia unitària'

183 alumnes

PROJECTE FAIG D'APRENTATGE SERVEI AMB LA SALLE MANLLEU

Entre els mesos de febrer i juny de 2023 dos grups de 6 i 4 alumnes de La Salle Manlleu, en 17 sessions de dues hores cada grup, han col·laborat amb els tècnics del Museu del Ter en la conservació i tractament d'objectes de la col·lecció i en la digitalització de fons fotogràfics del Museu. És un projecte d'aprenentatge servei en què participem des de l'any 2016.

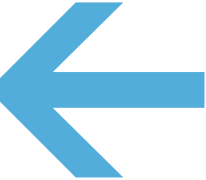
17 sessions

El Museu va acollir aquest curs, organitzat pel Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona, sobre la confluència entre cultura i educació ambiental, amb ponència d'Helena Barracó, cap d'educació ambiental de l'Ajuntament de Barcelona i l'experiència del Museu del Ter com a equipament en la confluència entre el medi ambient i la cultura.

SETMANA AMBIENTAL DE MANLLEU

Durant la setmana ambiental de Manlleu, el març de 2023, es va proposar als centres educatius de Manlleu una activitat sobre el bosc del riu: descoberta de les funcions del bosc de ribera, identificació de les espècies principals, eliminació d'espècies al·lòctones i recollida de residus.

11 sessions

INCORPORACIÓ AL PROJECTE #SIGNEMMUSEUS

SignemMuseus és un projecte d'accessibilitat inversa, que ofereix visites inclusives guiades per persones sordes signants en Llengua de Signes Catalana (LSC). Va néixer l'any 2022, impulsat pel Departament de Cultural de la Generalitat de Catalunya a

través del Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles, juntament amb l'Agrupació de Persones Sordes de Vic i Comarca en coordinació amb el MEV Museu d'Art Medieval de Vic. El Museu del Ter s'hi ha incorporat l'any 2023 amb dues visites guiades al museu, una visita guiada a la colònia de Borgonyà i una sortida d'observació d'ocells, totes conduïdes per persones sordes signants.

Veure tot el programa

17 activitats

452 participants

DESCOBREIX ELS SISTEMES NATURALS

Sortides naturalistes a Osona

15 03 2024 CONFERÈNCIA ORQUÍDIES A CATALUNYA

David Vilasó, naturalista i fotògraf de natura, farà una xerrada centrada en les orquídies. Tenen unes flors molt vistoses i amb formes espectaculars que molts sovint, imiten l'aspecte dels seus insectes pol·linitzadors, per atraure'ls. A Catalunya, se n'han descrit més de vuitanta espècies que hi creixen de manera natural. Només a Osona, el projecte de recerca participativa "Atlas d'Orquídies d'Osona" ha detectat seixanta espècies i subespècies en sis anys de prospecció.

No cal inscripció prèvia 19:00h Lloc: Museu del Ter, Plaça de les Herbes del Ter, 1. Manlleu. Entrar a la xerrada <https://www.youtube.com/watch?v=0W10u0d0l70w> David Vilasó, Grup Ornitològic de Catalunya (GOC - IOB) i Grup de Naturalistes d'Osona (GNO - IOB)

xerrada presencial i en línia

16 03 2024 ANELLAMENT CIENTÍFIC D'OCELLS

L'anellament científic d'ocells és un mètode d'estudi basat en el marcatge individual dels ocells. Quan es registra un ocell anellat pot ésser una gran quantitat d'informació de la seva biologia, especialment dels seus desplaçaments. Es farà una jornada d'anellament científic en què s'ensenyarà com identificar els ocells, com manipular-los, com s'estudien, la seva biologia, les seves migracions i els estudis concrets que en fa el Grup d'Anellament de Colibrins - Osona.

Tot el matí, a partir de les 9h. Àrea d'estudi: Desembocadura del riu Cardener al Ter, a sota del pont de la C-17. Abans del pont situat entre les empreses PROMSA i el Autobusshaltament La Cova. Aparcament Recomanem deixar el cotxe abans d'acabar el camí. Grup d'Anellament de Colibrins - Osona

20 04 2024 SORTIDA DE DESCOBERTA GEOLÒGICA

Activitat de descoberta geològica de l'oest del sud d'Osona, a Cardener. Al llarg del recorregut descobrirem un mosaic d'aspectes geològics relacionats als cingles i les cançons tectòniques de Cardener, els jaciments d'argiles i argiles del Pla de la Cova, els afloraments de travertins i l'origen de les fonts de la zona. **Es recomana portar una lupa d'observació i un bloc de notes.*

9:30h a 14:00h Punt de trobada: Purgos Industrial La Guàrdia, Cardener. 20min: Pla de la Cova i els Cingles del Cardener. <https://maps.app.goo.gl/MyW7cD63W56bm979> Jordi Espuny Solat, ex Tècnic de Geologia

20 ANIVERSARI 20 PERSONES

04 05 2024 BIOBLITZ OSONA

El Bioblitz és un esdeveniment de descoberta de la natura promogut per diversos museus d'Europa on, en un sol dia, especialistes de flora i fauna, ajudats per voluntaris, identifiquen tots els organismes possibles existents en una àrea determinada. Enguany, el Bioblitz Osona pretén descobrir la biodiversitat de l'entorn del Parc de Sant Boi de Lluçanès. **Consulta el programa amb els horaris específics de cada sortida del Bioblitz al web www.museudeltter.cat o a www.goo.cat*

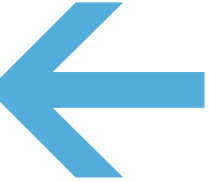
PROGRAMA "DESCOBREIX ELS SISTEMES NATURALS D'OSONA"

Desena edició d'aquest cicle de sortides naturalistes organitzat amb el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis-UVic i el Grup de Naturalistes d'Osona i amb la col·laboració d'altres entitats naturalistes. 20 activitats diferents que han abastat la biodiversitat osonenca: ocells, peixos, insectes, flora, geologia i molt més.

4 visites guiades

68 participants

QUE NO PARIN LES MÀQUINES. ELS MANYANS DE LES FÀBRIQUES DEL TER

És fruit del treball de recerca desenvolupat per les historiadores Irene Llop i Núria Sadurní. Elles mateixes en van ser les guionistes. La realització va anar a càrrec de Xef Vila. S'ha creat amb la voluntat de **recuperar la memòria d'un dels oficis més lligats a les fàbriques que van omplir la conca mitjana del Ter** des de mitjan segle XIX fins a les acaballes del XX: els manyans. Es nodreix d'entrevistes, complementades amb una visita i una taula rodona que es va desenvolupar al Museu del Ter. Subtitulat en català, castellà, anglès i francès i disponible al canal de Youtube del Museu del Ter.

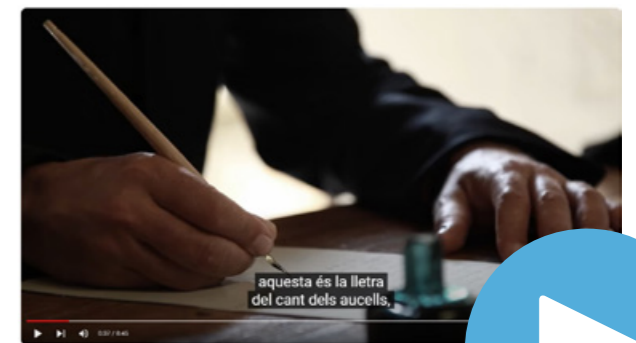

10.750
visualitzacions 2023

17.814
visualitzacions 2023

CURTMETRATGE DOCUMENTAL "QUÈ DIUEN ELS OCELLS. JACINT VERDAGUER I ELS OCELLS DEL TER A MANLLEU"

És un projecte del Museu del Ter i la Casa Museu Verdaguier. Relaciona els ocells de la riba del Ter al seu pas per Manlleu amb l'obra de Jacint Verdaguier al voltant dels ocells, des de poesies emblemàtiques fins a les proses que recullen la saviesa popular. El resultat posa de relleu la vigència dels textos, la riquesa de la parla i el valor del coneixement col·lectiu per a la preservació del patrimoni tant cultural com natural. El guió és de Bernat Gasull i Roig amb realització d'Albert Naudín. Està subtitulat en català, castellà i anglès i està disponible al canal de Youtube del Museu del Ter.

7.841
visualitzacions dels
nous capítols el 2023

DOS NOUS CAPÍTOLS DE MANS DESTRES, "TERESA MAYOL, TEIXIDORA" I "MIQUEL I ORIOL AMBLÀS, FERRERS"

Mans destres és una sèrie audiovisual de temàtica etnogràfica, dirigida per l'antropòleg Jacint Torrents, que vam iniciar l'any 2020 amb un primer treball dedicat al bosquerol Jaume Bruguera. L'any 2021 comptava

amb tres documentals i l'any 2022 se n'hi van afegir dos més: "Pep i Jan Madrenas, ceramistes" i "Nuri Pujol i Isabel Casadevall, bugaderes". L'any 2023 la sèrie s'ha ampliat amb dues noves propostes sobre la teixidora Teresa Mayol i els ferrers Miquel i Oriol Amblàs. Es van presentar a Rupit i Vic en el marc de la Mostra de Cinema Etnogràfic. Tots els documentals d'aquesta sèrie es poden veure subtitulats en català, castellà, anglès i francès. Es tracta d'un projecte desplegat pel Museu del Ter en tant que membre de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial.

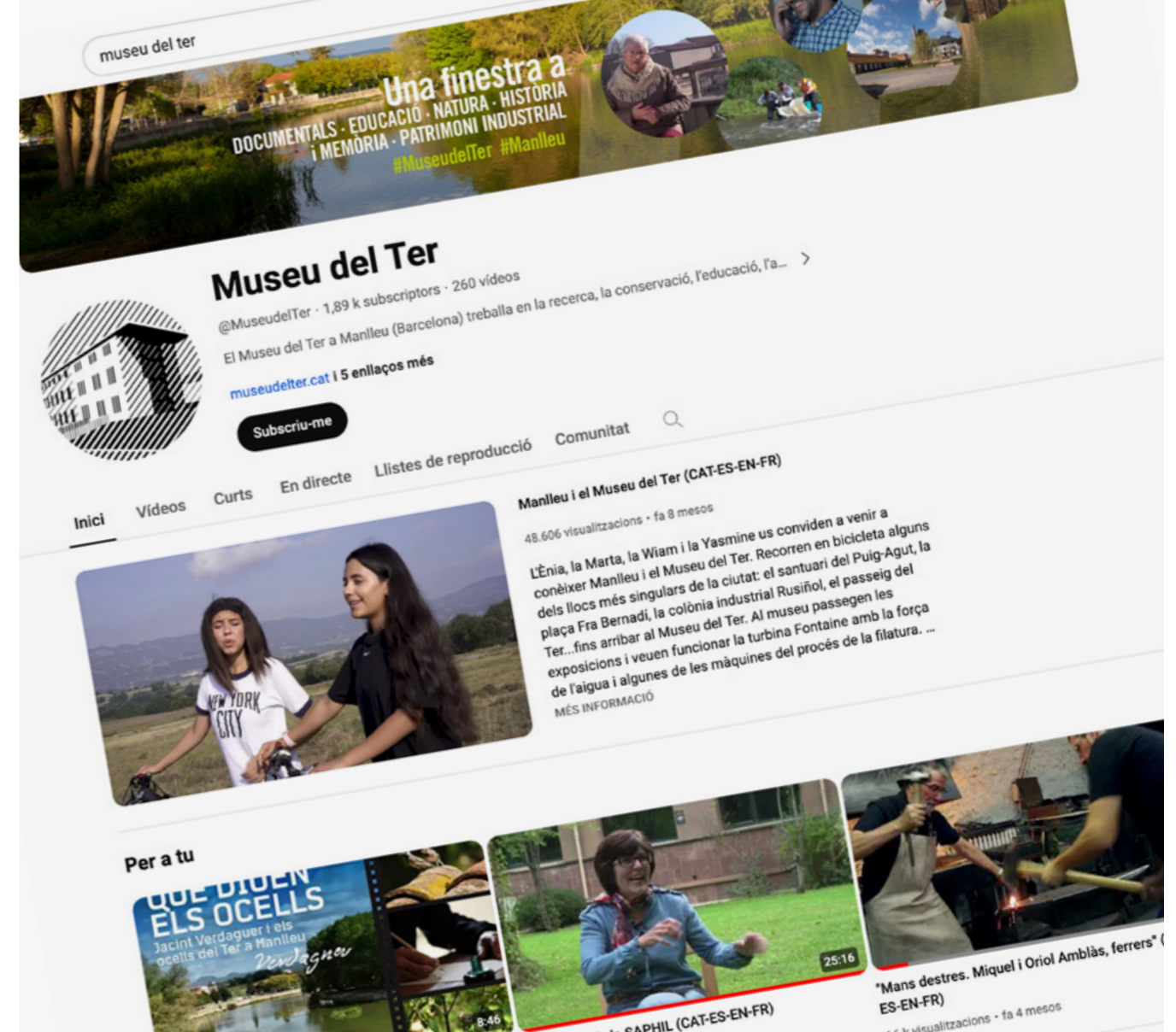
11.188
Visualitzacions de
tota la sèrie el 2023

VEGEU "TERESA MAYOL, TEIXIDORA"

VEGEU "MIQUEL I ORIOL AMBLÀS, FERRERS"

El canal de Youtube del Museu del Ter

Els recursos audiovisuals són una part molt important de l'estratègia digital del Museu del Ter, i el nostre canal de Youtube n'és la plataforma principal. L'any 2023 s'han incorporat al canal 31 vídeos nous, entre noves produccions audiovisuals i directes de les activitats. Des del Museu hem continuat **donant molta importància a la subtitulació dels vídeos en català, castellà, anglès i francès.**

31
nous
vídeos

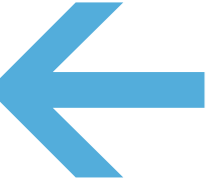
VISITEU EL CANAL DE YOUTUBE

146.127 ↗
visualitzacions

9.600 ↗
hores de visualització

1.845 ↗
subscriptors

+228 ↗
subscriptors

795
espectadors

**VISITES
TEATRALITZADES
"L'ESPERIT
DEL TER"**

Les visites teatralitzades i els personatges d'en Quimet i l'Assumpta han tornat a aparèixer per a grups, escoles i en dates assenyalades, com el Dia Internacional del Museu o la Festa Major de Manlleu i els diumenges d'estiu.

638
participants

**Diumenges a la
vora del Ter**

Cada diumenge de mes hi ha una activitat programada: el primer diumenge, la visita a la colònia Rusiñol; el segon diumenge, l'observació d'ocells al passeig del Ter; el tercer diumenge, la visita a la colònia de Borgonyà, i el quart diumenge, la investigació de l'estat de salut del riu.

114
sessions
3.436
persones

**EL MUSEU
ACULL!**

L'auditori Roca i altres espais del Museu han acollit durant tot l'any activitats d'entitats, centres educatius i institucions del nostre entorn per a cursos, presentacions, conferències, jornades de treball, etc. **3.436 persones** han fet ús de les infraestructures del Museu en **114 sessions**. **L'any 2023 hem adequat un nou espai per a trobades i tot tipus de reunions, l'espai del teatri,** amb els recursos audiovisuals per a sessions de petit format.

**Atenció a la
ciudadania**

El Museu fa les funcions d'Oficina de Turisme de Manlleu. A banda d'aquesta tasca dona altres suports d'atenció a la ciutadania per a entitats culturals del municipi.

687
persones ateses

MUSEU DEL TER - MUSEU DE SUPORT TERRITORIAL (MST)

Formacions per a equipament patrimonials

Com a Museu de Suport Territorial també despleguem programes de comunicació conjunts i **propostes formatives adreçades a tots els equipaments**. L'any 2023 s'ha finalitzat un curs de conservació i manteniment de col·leccions i s'ha fet una proposta de xarxes sadreçada a la gestió d'Instagram.

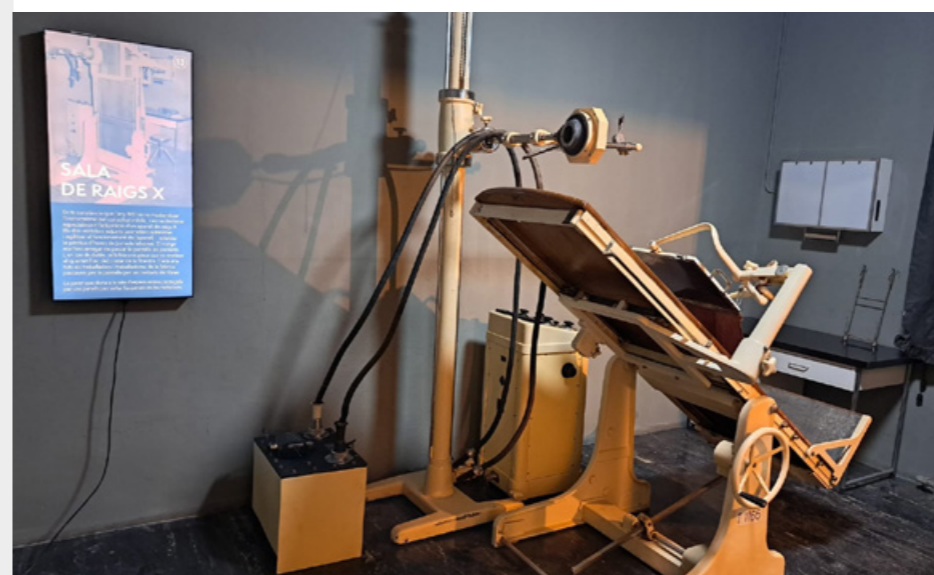
El Museu del Ter ha consolidat la seva vocació de museu de territori com a Museu de Suport Territorial, per encàrrec del Departament de Cultura. En aquesta funció el Museu presta serveis a 37 equipaments patrimonials d'Osona i el Lluçanès no reconeguts oficialment com a museus. **Hem desplegat el suport als equipaments patrimonials en tres línies de treball principals: redacció de projectes museístics, projectes educatius i suport a la gestió de col·leccions.**

Visiteu
el web

Senyalització patrimonial de la colònia Vila-Seca

Adequació museogràfica del consultori mèdic de Borgonyà

L'any 2022 es va finalitzar la primera fase del Centre d'Acollida i Interpretació de la colònia industrial de Borgonyà a l'antic habitatge del metge. **L'any 2023 s'ha desenvolupat la museografia que recupera l'aspecte original del consultori mèdic**. El Museu del Ter hi ha desenvolupat el projecte com a Museu de Suport Territorial. El mes d'abril, durant l'Aplec de Borgonyà, els veïns de la colònia van poder visitar el nou espai. Com l'espai d'acollida i interpretació adjacent, aquest nou espai s'ha incorporat a les visites guiades del Museu del Ter.

Per donar resposta a una petició del veïns és va dissenyar i produir una senyalització patrimonial de la històrica colònia industrial de Vila-Seca en col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló. Diversos plafons contextualitzen **la història de la colònia i les seves dues fàbriques, l'estructura urbana, els serveis, la vida social, l'educació, la cooperativa o els jardins.**

PROGRAMA DE LA MOSTRA

497

fotografies digitalitzades

228

fotografies documentades

Museu en xarxa

13A MOSTRA DE CINEMA ETNOGRÀFIC

DESVETLLEM LA MEMÒRIA DE LA COLÒNIA DE BORGONYÀ (III)

El Museu del Ter treballa enxarxat en tots els seus àmbits d'actuació temàtics i territorials: La Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, el Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, la Xarxa de Museus de Ciències Naturals, l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial de la Direcció General de Cultura Popular i els Museus d'Osona. L'any 2023 s'han reprès contactes amb la Xatic (Xarxa de Turisme Industrial de Catalunya).

És l'onzena vegada que el Museu del Ter participa en la Mostra de Cinema Etnogràfic de la Direcció General de Cultura Popular en tant que membre de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial. En aquesta edició s'han fet **8 sessions en sis municipis diferents: Rupit, Taradell, Ripoll, Manlleu (2), Vic (2) i Torelló.**

8

sessions

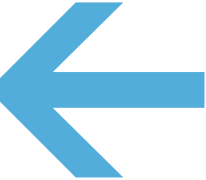
603
espectadors

Tercera edició d'aquest taller de memòria i fotografia a Borgonyà. És **un projecte de participació i de recuperació comunitària de fotografia històrica i de catalogació col·lectiva.** Es desenvolupa amb la dinàmica habitual dels tallers de fotografia històrica del Museu: els assistents aporten fotografies que es digitalitzen i es documenten entre tots els assistents. En aquesta edició se n'han fet **10 sessions** al Casal de Borgonyà amb **17 participants per sessió de mitjana.**

VEGEU EL REPORTATGE

RECUPEREU LA JORNADA
COMPLETA EN LÍNIA

CULTURA VIVA 2023. X JORNADA DE PRESENTACIÓ DE RECERCA ETNOLÒGICA

RESUM DE LES PRESENTACIONS

Aquesta edició es va celebrar el dissabte 11 de novembre al Museu del Ter. Es van presentar **set comunicacions de recerques de diverses temàtiques: musicologia, religiositat popular, imatgeria popular, memòria local, etc. dutes a terme a les comarques d'Osona, el Bages i el Lluçanès.** La jornada forma part del programa Cultura Viva, que és una iniciativa de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial i té com a objectiu comunicar els resultats de les recerques de temàtica etnològica que es fan a Catalunya.

Exposició "Xinxes, puces i fabricantes. Les treballadores del tèxtil al Ter"

Una exposició creada pel Museu l'any 2018, que ha acabat itinerant per altres poblacions. **L'any 2023 ha estat a Tona, Seva, Folgueroles i Santa Eulàlia de Riuprimer** de la mà de la Mancomunitat la Plana. Amb aquestes **4 itineràncies** ens acomiadem d'aquesta exposició que ha estat central en la història del Museu i de la qual encara es manté en actiu el documental "Camins de dones".

DOSSIER DE L'EXPOSICIÓ

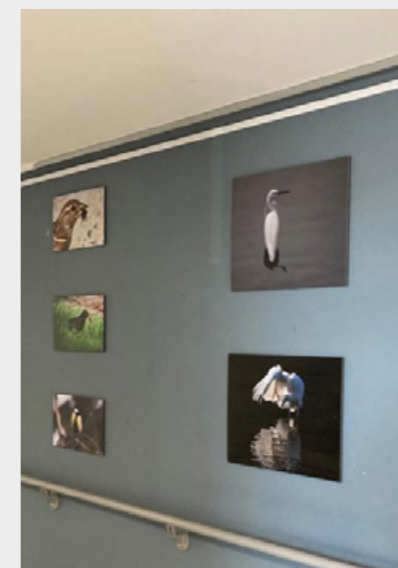
DOCUMENTAL
"CAMINS DE DONES"

El Mestre Ot Ferrer a l'exposició "L'escola, llum de llibertat!"

«L'escola, llum de llibertat!», la reforma de l'ensenyament a la Segona República fou una exposició compartida per 17 museus de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona. El Museu del Ter hi va presentar "El mestre Ot Ferrer, una trajectòria educativa estroncada per la repressió".

Projecte
"Memòria en xarxa"

Exposicions fora de can Sanglas

A banda de les 4 itineràncies de "Xinxes puces i fabricantes" dues exposicions més del Museu han tingut una segona vida en altres espais de Manlleu. "Reconstruint els pisos de Can Garcia" al Centre Cívic Frederica Montseny i "Ocellots del Ter" al vestíbul de l'Hospital Sant Jaume".

6 itineràncies

Exposicions temporals acollides

L'espai polivalent de la segona planta del Museu ha acollit també **exposicions d'entitats del territori.** L'exposició fotogràfica del concurs dels Tonis de Manlleu, per l'associació dels Tonis de Manlleu, i el Grup Fotogràfic Manlleu; "Sant Joan i la Flama del Canigó", produïda per Tradicat i Tradifoc Manlleu; i l'exposició "Art romànic a la comarca d'Osona" de l'entitat Afadip.

3
exposicions
994
visitants

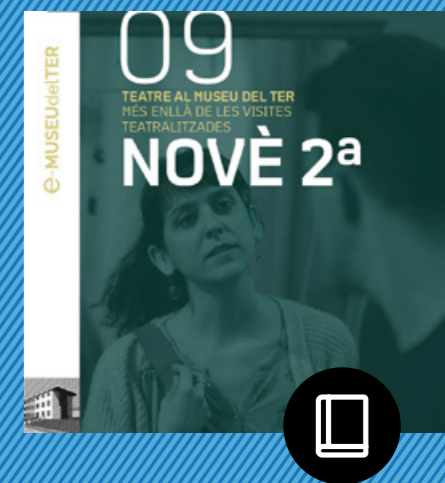

PUBLICACIONS EN LÍNIA TEATRE AL MUSEU DEL TER. MÉS ENLLÀ DE LES VISITES TEATRALITZADES

13 ESTIUS, 9 OBRES DE TEATRE (2008-2021)

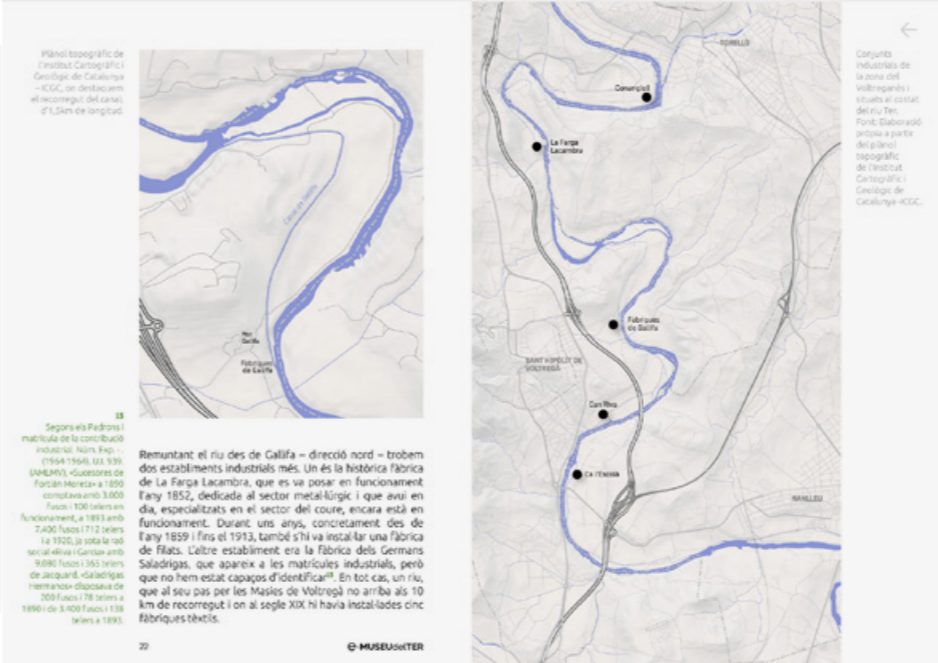
Durant 13 estius, entre el 2008 i el 2021, Corcia Teatre va omplir les sales del Museu del Ter de teatre. Van ser 9 produccions, 186 representacions i 9.052 espectadors. Era una proposta diferent de les visites teatralitzades tradicionals, que oferia al públic espectacles ambientats a les sales del Museu amb temes de patrimoni i memòria locals (i universals), sobre els quals el Museu desenvolupava projectes de recerca i divulgació. El primer espectacle, representat durant tres estius, fou *Torn de nit. Crònica negra*. A partir de 2011, amb l'espectacle

Ànimes de batan, la proposta es va ampliar amb la construcció d'un petit teatral al Museu, amb capacitat per a 65 persones. La tasca de dramàrgia i producció d'aquests espectacles ha estat ingent per a una companyia i un museu petits com els nostres, i sabem que les produccions són, per definició, efímeres. Per això **vam voler recuperar els nou textos, les dramàrgies creades per Corcia Teatre, i posar-los a disposició de tothom en aquesta petita col·lecció** en format digital del Museu del Ter, incloent-hi un petit volum introductori.

PUBLICACIÓ EN LÍNIA DE LES DEGOLLADES DE FOLGUEROLES (1858). UN CRIM DE VIOLÈNCIA MASCLISTA DE RESSÒ INTERNACIONAL

PUBLICACIÓ EN LÍNIA DE LES FÀBRQUES DE GALLIFA. UNA HISTÒRIA A LA INTEMPÈRIE

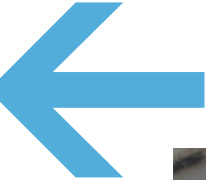

Joan Vilamala Terricabras ha recuperat aquesta tràgica història de violència masclista a partir de l'impacte en la premsa i els romanços de l'època. Un treball singular que afronta uns greus fets de l'any 1858, el dramàtic atac de dos homes, treballadors del tèxtil de Roda de Ter, a sis joves treballadores, també de la incipient indústria tèxtil, que es trobaven de camí

de les fàbriques del Ter cap a casa seva, a Folgueroles. Tres d'aquelles noies moriren assassinades i les altres tres foren greument ferides pels assaltants. Un episodi extraordinari per la brutalitat i per l'impacte que va tenir en l'opinió pública nacional i internacional de l'època, però que més enllà d'aquest caràcter extraordinari ens parla del control social i la violència exercida sobre les dones en aquell moment històric. Gràcies a la seva tenacitat, Joan Vilamala recupera els noms i cognoms de les sis noies. Per l'autor el treball té també una dimensió personal. Vilamala és natural de Folgueroles, i una de les supervivents de l'atac era la seva besàvia, Maria Serra i Oms, que en el moment del fets tenia 12 anys.

El llibre és el resultat d'un treball de recerca de la historiadora Marina Cirera Gaja impulsat pel Museu del Ter i el Centre d'Estudis del Voltreganès. Es tracta de l'estudi històric del conjunt industrial de les fàbriques de Gallifa, ubicat vora el Ter al terme de les Masies de Voltregà. Un complex industrial actiu durant més de cent anys, entre 1890 i 1997, que va marcar el ritme de vida de bona part dels habitants de les Masies de Voltregà i Sant Hipòlit de Voltregà, com podreu comprovar gràcies a aquest treball de la historiadora Marina Cirera.

RESTAURACIÓ DE LA FONT DE LA MARE DE DÉU

A Manlleu l'any 1722 es va construir la mina que conduïa l'aigua del pou de Dalt Vila cap a l'actual ubicació de la font de la Mare de Déu. Al nou emplaçament s'hi va construir una capelleta barroca presidida per una figura de Maria. L'any 2022 es van celebrar els 300 anys de la construcció de la Font de la Mare de Déu amb l'edició d'un treball de l'investigador manlleuenc Joan Arimany *La Font de la Mare de Déu. L'aigua que sadollava Manlleu* i un homenatge a les Pabordesses de la Font, col·lectiu de dones que històricament n'ha tingut cura i entitat que, sense estar inscrita en cap

registre, és segurament el col·lectiu de la societat civil manlleuenc més antic amb continuïtat fins al present. **L'any 2023 s'ha enllestit finalment la restauració del conjunt, que es trobava en un important estat de degradació.** Aquesta tasca, amb una durada de tres mesos de treball, l'ha dut a terme l'empresa especialitzada en restauració de patrimoni Vicus SCP, formada pels restauradors Mireia Farrerons i Francesc Tornero.

 LA FONT DE LA MARE DE DÉU
L'AIGUA QUE SADOLLAVA MANLLEU

 DÍPTIC EXPLICATIU

CENS D'OCELLS AQUÀTICS HIVERNANTS

El dissabte 14 de gener al matí es va fer el cens anual d'ocells aquàtics hivernants a l'alt Ter (el Ripollès, Osona i la Selva). A l'alt Ter es fa cada mes de gener des de l'any 1989 i es coordina des del Museu del Ter per mitjà del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis. **Compta amb diversos coordinadors de trams i jóques, membres del GEDENA-Ripollès, el Grup de Naturalistes d'Osona (ICHN), el Grup d'Anellament de Calldetenes-Osona i el mateix CERM.** Hi van participar 48 voluntaris repartits per 8 trams en 100 km de riu i es van censar 9.344 ocells de més de 80 espècies diferents, un nombre

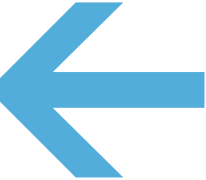
lleugerament superior als 7.934 de l'any 2022. A banda d'una certa davallada del corb marí gros (104) i el gavià argentat (1.020) i un augment de l'ànec collverd (1.357), el bernat pescaire (126) i el blauet (24), per causes diverses, el 2023 va destacar per l'observació d'un ocell poc habitual a la comarca d'Osona: la gamba verda, una espècie limícola pròpia d'aiguamolls litorals.

 LLEGIU L'INFORME COMPLET

48
voluntaris
7.344
ocells

80
espècies
diferents

LES COL·LECCIONS

7.950
fotografies documentades

A finals de 2023 el Museu comptava, a la seva col·lecció, amb 7.950 objectes registrats, 560 més que l'any anterior, procedents de diverses donacions i dels treball de recerca del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis. **Entre d'altres en destaca l'ingrés d'objectes de la històrica fàbrica manlleuena Conductors Elèctrics Roqué, o General Cable durant els darrers anys d'activitat i el fons del baster Castellnou.**

560
imatges digitalitzades

Documentació del fons de baster i guarnicioner de la família Castellnou Alberch

L'any 2021 la família Castellnou Alberch va fer donació al Museu del Ter de la col·lecció familiar d'eines del baster i guarnicioner Castellnou de Manlleu. L'any 2023 ha culminat l'inventari i documentació d'un total de 124 peces, majoritàriament relacionades amb eines per treballar la fusta i el cuir. Un treball de recerca a càrrec de l'antropòleg Pol Rifà.

RESTAURACIÓ DE DIVERSOS EXEMPLARS DE CIÈNCIES NATURALS

Entre d'altres actuacions de conservació, destaca la restauració d'una tortuga babaua, un cap d'olla, una agulla imperial i una llamprea procedent del Gabinet de Ciències Naturals de l'antic Seminari de Vic gràcies a un ajut de la Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya.

Museu del Ter
MNACTEC

Ajuntament de Manlleu

www.studifd.com

#Museudelter #MANLLEU - Plaça de les Dones del Ter, 1 - 08560 Manlleu - T 93 851 51 76 - info@museudelter.cat - www.museudelter.cat

CERM
Centre d'Estudis
dels Rius Mediterranis
UVIC | UVIC-UCC

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Manlleu

I EL MUSEU DEL TER

AMB L'ÈNIA, LA MARTA
LA WIAM I LA YASMINE

Quatre alumnes de La Salle Manlleu ens acompanyen a fer una visita a "Manlleu i el Museu del Ter" en dos minuts molt ben aprofitats.

